

Universitätsbibliothek Paderborn

**D]rectoriu[m] co[n]=||cubinarioru[m] saluberrimu[m] quo
|| queda[m] stupe[n]da et quasi i[n]audita || pericula
q[ua...] apertissime resoluu[n]tur nedu[m] clericis aut
etia[m] laicis hoc || crimine ...**

Arnoldus <de Tongern>

Agrippine, 1509

VD16 A 3769

Ar[gumento]. Sexto. Ut tradu[n]t doctores sup[er] tertiu[m] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-34663

Foliū

structōne. s; p seipos ex naturali rōne habere pnt In subtiliorib; effi
vipnta in casib; vltre i spūalib; pctis. scz inuidie. odij zcūis. In sup
in morosis cogitatōib; z nōnullis ill annexis. de q; multi sibi nō
faciūt dicitiam p hoz ignorantia m rustici q;uis simplices sint non
excusant. q;to minus in casu nostro magis euidenti. Demū nec
p consuetudinē probdolor p rariam etiam nequa q; vt supra pmo no
rabili p r; vident excusari. Et ad hoc h; notet illud Anthonini in p
ma pte. ci. xvj. vbi vult. qn q; peccat ex ignorantia z fragilitate faci
ens illud qd; psuenerūt ali; facere. q;uis tūc grauitas pcti p hoc mi
nuat. nihilomin; si istud qd; agit fm consuetudinē alioy ē contra legem
nature vl; diuine nō excusat a mortali pctō. hec ibi. z p r; manifeste
in textu p c. fi. de psue. vñ etiā si oēs hoies de mūdo p rariū agerent
nemo p pterea poterit excusari. vt p r. xxxij. q. vij. flagicia. cū igit vt
sepe dictū ē casus noster repugnet iuri nature. seq; necessario q; cum
rusticis q;uis simplices sint in h; periculū sit in mora. Ad quid q;so
alias nisi ad subuersionē te. Uincēt; vbi sup mō p fato piculū hmoi
p pto cōi p dicitur si p ignorantia vl; p consuetudinē h; posset excusari.
Ad Sexto. Ut tradūt doctores sup tertiū sniaz licitum ē vri
malicia alteri; in bonū. vt p r; ingit de iuramento infidelium
q; vtil; malicia p cubinari; in bonū. z p ei; sacrificiū aiabo subuenire
Cōfirmat a sili; p Albertū in. iij. vbi sup q; d; p r; mutū ab vsu
rario in nullo ipedit salutē eius. s; poti; puocat eū ad actū meritori
um. q; aut vsura dat hoc ē extortū ab impietate vsurari;. z nō ex cau
salitate dantis. Ita videt in pposito. q; exigens missam a p cubis
nario nō videt in aliq; ipedit salutē ei;. s; p hoc videt eū puocare
ad actū meritoriū. q; aut peccat h; videt ab impietate sua z nō ab exigē
te missam Si dicas. illū casum de vsura necessitas excusat a pec
cato. in casu aut nro nō ē necessitas. g. Cōtra h; videt. in casu nro
etiā ē necessitas. tā em viui q; mortui suffragio indiget missa. Di
cendū. q; inducēs p cubinariū ad celebrandū nō vtil; malicia eius
in bonū sicut exigens iuramentū ab infideli tā parato iurare. sed in
maliciā p cubinari; p sentit. vt supra scda p clusione patuit. z g nō est
file Pro cui; in intelligētia notandū. q; aliud est vri malicia ali
cuius in bonū. z aliud ē i ipam p sentire put pulchre notat be. Tho.
in de malo. q. xij. arti. iij. Ille em in maliciā p sentit cui placet vt ille
maliciā exerceat z ad h; forte eū inducit z h; sp est pctm. Ille vero vri
tur maliciā alterius in bonū cui nō placet malū. s; ipe hoc malū qd;
q; facit retorquet ad aliq; bonū. z h; vt vult p r; argumentū licet
absq; pctō. Immo in necessitate vt d; ibidē p pter incōmodū vitā
dū p r; materiā malicie p r; z nō tenet eā subtrahere. Explicat. vt

si latro aliquē iugulare vellet et ad vitandū mortis periculū aliq̄s latroni thesaurū suū diripiendū detegeret nō peccaret. Redimif em̄ sic. fm̄ Bonauēturā in. iij. dist. xxx. vij. et Alber. vxratio et hoc mō pcedit pfirmatio argumēti de pteute mutuū scz in necitate. Notāter dictū est in necitate qz pbēdo materiā malicie alteri? absqz necitate. talis nō vti malicia alteri? in bonū. s; dat occasionē peccati. et in ipm̄ peccando dē p̄sentire vt supra q̄r. et notabili tactū fuit de accipiēte mutuū sine necitate sub vsura. et sic ē in casu n̄ro. ideo nō ē sile q̄ Ad replicā de necitate dicēduz. q̄ in dicto casu de vsura req̄rit. vt dē Henric? herp. vij. p̄cepto. legitima necitas indigētie quā ppter difficultatē Albert? vbi sup̄ nō audeat determinare. quā tñ nō req̄rat extrema. seu fm̄ Ulricū in sexto. sufficit necitas vtilitatis q̄ dē additionata. cū scz aliūde p̄modum qd̄ q̄rit neq̄t q̄s habere sine tali mutuo sub vsura. Om̄i autē necitas siue sit prima siue scda non est in casu nostro. et q̄ nō est sile. Illud pz. sicut indigēs mutuo iudicatur nō habere cām legitimā necessitatis dū aliūde mutuū gratis ab amico vel alio possit obtinere. et ideo peccat Ita in p̄posito indigēs suffragio missenō iudicat erga p̄cubinariū in exigendo missam ab eo cām legitimā necessitatis habere. cū aliūde p̄ honestos et nō p̄cubenarios sacerdotes desup̄ sibi poterit p̄uidere. Illud pfirmat vtz p̄dictū Scoti et Ladulphi vbi supra. corollario scdo Scdo dē scate q̄ equalis necitas eēt. in casu n̄ro nō est par rō excusans a p̄cto. qz petens mutuū ab vsurario in necitate puocat euz. vt dictū est p̄ Albertū. ad bonū. qd̄ bonū vsurarius in crimine manēs p̄t absqz p̄cto et schādalo p̄cti ministrare. nō em̄ req̄rit q̄ in charitate vsurari? mutuet. Secus in casu nostro in q̄ lz sacrificiū qd̄ p̄ctū bonū sic. nō p̄t in absqz p̄cto a p̄cubinario in crimine manēte ministrari. iō formalit̄ bñ dē b. Tho. q̄ iducēs ad celebrādū p̄cubinariū mortali peccat. q̄re nō obstat necitate hm̄i nō videt sile

Ad Septimo. Legit. iij. Regū. xvij. heliā sc̄m puocasse ido latras ad eoz cultū q̄ et bouē eis ad eoz sacrificiū obtulit. q̄ multo magis erit licitū p̄cubinariū puocare ad celebrādū. et ad h̄ sibi req̄sita ministrare. Ddm̄ p̄ ea q̄ dicta sunt in solutioe ad tertuz qz in casu n̄ro nō dē q̄s vti malicia in bonū. sicut in hoc casu factū est ideo nō est sile. qz q̄rit Helias fuit vsus malicia eoz in bonuz. et sic in necessitate potuit eis materiaz p̄bere. Si em̄ in necessitate vt supra p̄ b. Tho. de latrone dictū fuit ppter seipm̄ p̄t q̄s malicie alterius p̄bere materiā. q̄ ppter p̄ximū. Cū cōsiderādū cū idolatria de se sit mala. ita qz nec de? dī p̄sare possz qz in ea q̄s p̄sentiat. cetera em̄ seipm̄ disp̄saret. ideo nequā p̄ x̄ sc̄to. p̄pheta p̄sumēduz est ipm̄ in